

Autor: Karel Kaiser

Čeští novináři jsou uraženi. Prezident Klaus podepsal tzv. „Bendův zákon“, který médiím zakazuje zveřejňovat odposlechy jakékoli kauzy do té doby, dokud nebude určitá kauza projednávána u soudu. Omezování svobody, ficoizace, lukašenkovské metody. To je jen stručný výčet toho, kam Česká republika po přijetí Bendova zákona údajně směřuje. Chudáci novináři. Ale ono je to jinak. To, že je někdo hlídací pes demokracie neznamena, že ho necháme kousat i slušné lidi. Novináři si začínají plést demokracii s mediokracií a „Bendův zákon“ je poprvé trochu klepe přes prsty. Bylo načas.

Než začneme plakat nad tím, jak budou úžasná česká masmédia omezována, neškodilo by si připomenout zda vůbec realita odpovídá postoji, do jakého se česká média snaží stylizovat. Česká média, a je to problém koneckonců celoevropský, ne-li celosvětový, nevytváří pluralitní mediální a informační prostředí, ale čím dál více se stávají poplatným generátorem nesmyslů a dezinformací, v tom horším samy usilují o konservaci prostředí a prosazování autorů a názorů s úzkou názorovou profilací. To je mediokracie.

Mediokracie, jak o ní hovoří encyklopedické slovníky, je nadvláda hromadných sdělovacích prostředků, založených na výrobě informací a ostatních druhů zboží a služeb, jež soutěží s politiky a vzdělavateli o pozornost veřejnosti. Ano, z médií se pomalu ale jistě stává další moc. Přitom na poli, které by jim mělo být vlastní, ztrácí, nebo předvádí tristní výsledky. J.Y. Cousteau si prozíravě všiml, že mysl lidí je čím dál více zahlcována nesmyslnými informacemi v obrovském množství. Člověk se tak ztrácí a je snadnou obětí dezinformace a lži.

Moderní média neplní svou standardní úlohu a alarmují vůči čemukoli, co by narušilo jejich monopolistické tendence. Jsme informováni o výročních panenky Barbie, o přírůstcích v ZOO, vidíme každou autonehodu a máme kusé nebo informace o mezinárodní politice, bezpečnostní problematice etc. V tomto klimatu a s těmito zoufalými výstupy máme podporovat nárůst mediální moci a tleskat každé perverzi (horké kachně), narušení soukromí a pokusům suplovat práci orgánů činných v trestním řízení jako ryze demokratickému fenoménu. Média ovšem věc typicky překrouť. Alarmující tedy není nesmyslná vulgarizace (vyžívání se v průměrech typu „Rath Hitler“), ale fakt, že by média neměla zasahovat do policejní práce.

Zákaz zveřejňování odposlechů nelze než vítat. Nechtě je především řečeno jedno. Zákaz zveřejňování odposlechů novinářům přece nijak nesníží jejich akční dopad. Poukázání na populární scénky „Ivánku, kamaráde“ (které vznikly právě díky zveřejnění odposlechů zkorumpovaného fotbalového funkcionáře Ivana Horníka) jako protiargument nepostačí, jedná se o výjimečnou populární záležitost a jako takovou ji nelze brát za relevantní námitku.

Naopak je nutné zdůraznit následující body:

- Policejní odposlech vzniká pouze a výhradně na základě povolení od soudce

- Tento odposlech má policii pomoci, aby určité podezření proměnila v jistotu a v takovém případě adekvátně zakročila
- Zveřejníme-li takový záznam odposlechu předem, nejen, že můžeme zmařit průběh vyšetřování, ale musíme si uvědomit, že uveřejňujeme pouze kamínek z mozaiky. Jinými slovy, zveřejněním odposlechu díky síle médií vytváříme o konkrétním člověku nebo skupině obyvatel určité mínění, které se nemusí zakládat na pravdě, ale v případě soudem prokázané nevinoty poškozenou pověst těžko napravíme (vzpomeňme na lidové klišé „na každém šprochu, pravdy trochu“)
- Hrál-li odposlech podstatnou úlohu při odhalení zločinu, použije jej žalobce při přelíčení. Od té chvíle je zveřejnění odposlechu naprosto legální.

Velká škoda, že namísto trucování novinářů-diletantů jako je Pavel Šafr a nudných mainstreamových komentátorů nezazněl silněji sympatický názor jistého mladého novináře, který se postavil na stranu presidenta a v kriticky vůči své branži poznamenal „jsme svoloč.“